Seat No. : _______________

MC-II-03

April-2007

Cost Accountancy – III

(Management Accountancy – I)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 100**

1. રાધિ મેન્યુફેક્ચરીંગનાં ચોપડામાંથી 31-3-07 નાં રોજ પૂરા થતાં છ મહિનાની માહિતી મેળવવામાં આવી છે અને તે નીચે પ્રમાણે છે. **(20)**

(રૂ. '000)

મહિનો	જથ્થો (એકમો)	અર્ધચલિત પડતર (રૂ.)	ચલિત પડતર (રૂ.)	સ્થિર પડતર (રૂ.)
ઓક્ટો. 06	200	50	30.00	12
નવેમ્બ. 06	216	52	32.40	12
ડિસે. 06	240	56	36.00	12
જાન્યુ. 06	376	76	56.40	12
ફેબ્રુ. 06	352	72	52.80	12
માર્ચ 06	304	64	45.60	12

આપને કહેવામાં આવ્યુ છે કે :

(i) ન્યૂનતમ વર્ગની પદ્ધતિનાં આધારે અર્ધચલિત પડતરને સ્થિર પડતર અને ચલિત પડતરમાં જુદા પાડો.

(ii) એપ્રિલ 07 માં 350 એકમોનાં ઉત્પાદનનો અંદાજ છે. 350 એકમોનાં ઉત્પાદનની કુલ પડતર ગણો.

(iii) નિર્ધારણ ગુણાંકની ગણતરી કરો.

(iv) પ્રમાણિત દોષની ગણતરી કરો.

અથવા

1. (અ) ઈષ્ટતમ ઉકેલ એટલે શું ? રૈખિક આયોજનમાં તે કેવી રીતે નક્કી કરવામાં આવે છે ? **(5)**

(બ) રૈખિક આયોજનમાં અવરોધોની ભૂમિકા. **(5)**

(ક) ગીતા લિમિટેડે મહત્તમ નફો મેળવવા માટે ઈષ્ટતમ પેદાશ મિશ્ર નક્કી કરવા માંગે છે. પરંતુ કંપની અમુક અવરોધો અનુભવે છે. તમને બે પેદાશો અંગેની માહિતી નીચે પ્રમાણે આપવામાં આવી છે અને નિર્ધારીત ઉદ્દેશો હાંસલ કરવા કેટલા એકમોનું ઉત્પાદન કરવું તેની સલાહ આપવાની છે.

કંપની બે પેદાશો ગામા અને બિટા બનાવે છે. કુલ પ્રાપ્ય કલાકો 2,700 છે. આ પેદાશો બનાવવા બે ખાસ યંત્રોનો ઉપયોગ થાય છે. વપરાશનાં કલાકો અને અન્ય માહિતી નીચે પ્રમાણે આપવામાં આવી છે. **(10)**

યંત્રો / પેદાશો	અ (કલાકો)	બ (કલાકો)	એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત	એકમ દીઠ ચલિત ખર્ચ
ગામા	3	6	25	18
બિટા	6	5	28	22

2. (અ) "સુધારેલ પ્રમાણ અને ખરેખર વચ્ચેનો તફાવત આયોજન વિચલન તરીકે ઓળખાય છે જ્યારે મૂળભૂત પ્રમાણ અને સુધારેલ પ્રમાણ વચ્ચેનો તફાવત કામગીરી વિચલન તરીકે ઓળખાય છે." તમે આ વિધાન સાથે સંમત છો ? ઉદાહરણ સહિત તમારો જવાબ સમજાવો. **(5)**

(બ) નીચે આપેલ માહિતીનાં આધારે ખરેખર નફા અને અપેક્ષિત નફા વચ્ચેનાં કારણો દર્શાવતુ મેળવણી પત્રક તૈયાર કરો. **(15)**

વિગતો	**અપેક્ષિત એકમો 80,000**	**ખરેખર એકમો 70,000**
	રૂા.	**રૂા.**
વેચાણ	64,00,000	58,80,000
પ્રત્યક્ષ માલ સામાન પડતર	25,60,000	25,20,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી પડતર	8,00,000	7,56,000
ચલિત શિરોપરી ખર્ચા	12,80,000	12,60,000
સ્થિર શિરોપરી ખર્ચા	3,20,000	3,36,000

અન્ય માહિતી :

વિગતો	**અપેક્ષિત**	**ખરેખર**
માલ સામાનનો વપરાશ (કિલો)	4	4
કિલોદીઠ માલ સામાન (રૂા.)	8	9
એકમદીઠ મજૂર કલાકો	5	4.50
કલાકદીઠ મજૂર દર (રૂા.)	2	2.40
મજૂર કલાક દીઠ ચલિત શિરોપરી ખર્ચ (રૂા.)	3.20	4.00
એકમદીઠ સ્થિર ખર્ચ (રૂા.)	4	4.80

અથવા

2. વર્તણૂક આધારિત બધી જ પડતરોમાં વધારો થવાથી પોતાના નફાને જાળવી રાખવા માટે ફિલીપ્સ કંપની એ પોતાની વેચાણ કિંમતમાં 05/06 ની સરખામણીમાં 06/07 માં 25% નો વધારો કર્યો હતો. આ ભાવ વધારો ચલિત પડતરમાં 20% વધારો અને સ્થિર પડતરમાં 15% વધારાનું પરિણામ છે. વેચાણ અને કિંમતમાં વધારો કરવા છતાં 05/06 નાં રૂ. 27.5નાં નફા સામે 06/07નો નફો રૂ. 9.5 થવા પામ્યો હતો. **(20)**

અન્ય માહિતી નીચે પ્રમાણે આપવામાં આવી છે :

વિગતો	**2005/06**	**2006/07**
	(રૂા. કરોડમાં)	
વેચાણ	300	324
ચલિત પડતર	250	287.50
સ્થિર પડતર	22.5	27

તમને નફાનાં ઘટાડામાં અસર ધરાવતાં વિચલનોની ગણતરી અને વિશ્લેષણ કરવાનું કહેવામાં આવ્યુ છે.

3. (અ) નવી પેદાશનાં સંદર્ભમાં “ઉંચા ભાવ નીતિ” અને “નીચા ભાવ નીતિ” સમજાવો. **(8)**

(બ) વેચાણ કિંમત નક્કી કરતાં પહેલા ધ્યાનમાં રાખવાનાં જુદા જુદા જરૂરી પરિબળો ચર્ચો. આ વેચાણ કિંમત સાથે કયા પક્ષકારો સંબંધ ધરાવે છે અને તેઓ આ નિર્ણય પર કેવી રીતે અસર કરે છે, તે સમજાવો. **(12)**

અથવા

3. અનિષ લિમિટેડ બજારમાં નવી પેદાશ મૂકવા વિચારે છે. નીચે પ્રમાણે તમને અંદાજો આપવામાં આવ્યા છે. **(20)**

			રૂા. લાખમાં
(અ) રોકાણ :			
	(i) સ્થિર મિલકતો :	જમીન-મકાન	50
		પ્લાન્ટ યંત્રો	60
		ફરનિચર	05
		અન્ય	05
	(ii) ચાલુ મિલકતો :	ઈન્વેન્ટરી	25
		લ્હેણા	25
		રોકડ / બેંક	10
(બ) કામગીરી પડતરો :		સ્થિર	145
		ચલિત	155
		અર્ધચલિત	50

(ક) કરવેરાનો દર : 35 %.

(ડ) વેચાણપાત્ર એકમો : 50,000.

(ઈ) અપેક્ષિત નફો : રોકાયેલ મૂડી પર વેરા પછી 40%.

હરીફ આ જ પ્રકારની પેદાશ એકમદીઠ રૂ. 910 લેખે વેચે છે. તમને એવુ લાગે છે કે આ નવી પેદાશની વેચાણ કિંમત હરીફની કિંમત કરતાં નીચી હશે ? એકમદીઠ નફો શું હશે ?

4. (અ) સમતૂટ બિંદુ અને વક્રરેખીય સમતૂટ બિંદુ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. **(8)**

(બ) બન્ટી કંપની તમને નીચે પ્રમાણે માહિતી પૂરી પાડે છે : **(12)**

વર્ષ	**પડતર (રૂ)**	**નફો (રૂ.)**
05/06	4,50,000	50,000
06/07	5,30,000	70,000

ગણતરી કરો :

(i) નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર.

(ii) સ્થિર ખર્ચ.

(iii) સમતૂટબિંદુ.

(iv) 06/07 નાં વર્ષ માટે સલામતી ગાળો.

(v) સ્થિર ખર્ચમાં 25% વધારો થાય ત્યારે નવુ સમતૂટ બિંદુ.

(vi) જ્યારે વેચાણ રૂ. 8,00,000 હોય અને સ્થિર ખર્ચમાં 25% વધારો થાય ત્યારે નફો કેટલો હશે.

(vii) વર્ષ 06/07 માં સ્થિર ખર્ચ 25% વધારો થાય ત્યારે સલામતીનો ગાળો.

(viii) ચલિત ખર્ચમાં 10% નો વધારો થાય અને 06/07 નાં વર્ષ જેટલો જ નફો કમાવવો હોય તો કેટલું વેચાણ જરૂરી છે.

અથવા

4. (અ) રોબર્ટ એન્થનીનાં પ્રમાણે "જવાબદારીલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિ એ એવા પ્રકારની સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ છે જે આયોજીત અને ખરેખર હિસાબી માહિતી બન્ને, જવાબદારીનાં કેન્દ્રોનાં અનુસંધાનમાં એકત્ર કરે છે અને તેના અહેવાલની રજૂઆત કરે છે." **(12)**

ઉપરની વ્યાખ્યાની યોગ્યતા સ્થાપવા માટે સમજાવો.

(i) જવાબદારીલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિનાં લક્ષણો.

(ii) જવાબદારીલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિનાં કેન્દ્રો ટૂંકમાં.

(બ) ફેરબદલી કિંમત નિર્ધારણ ઉપર નોંધ લખો. **(08)**

5. ગમે તે **બે** : **(20)**

(અ) ધંધાકીય એકમની વૃદ્ધિને માપવાનાં જુદા જુદા માપદંડો સમજાવો.

(બ) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ અને વ્યુહાત્મક સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

(ક) ધંધાકીય એકમની માંદગી અંગેનાં હિસાબી વિશ્લેષણ વિશે નોંધ લખો.

(ડ) ધંધાકીય કંપનીની કામગીરી માપનની એક પદ્ધતિ તરીકે રોકાણ પર વળતરનો દર સમજાવો.

Seat No. : _______________

MC-II-03

April-2007

Cost Accountancy – III

(Management Accountancy – I)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 100**

1. The following data has been obtained from the books of Radhi manufacturing for the six month ending on 31-3-07. **(20)**

(Rs. 000)

Months	Quantity (Units)	Semi Variable cost (Rs.)	Variable Cost (Rs.)	Fixed Cost (Rs.)
Oct. 06	200	50	30.00	12
Nov. 06	216	52	32.40	12
Dec. 06	240	56	36.00	12
Jan. 06	376	76	56.40	12
Feb. 06	352	72	52.80	12
March 06	304	64	45.60	12

You are asked to :

(i) Separate the Semi variable cost into fixed cost and variable cost by using least square method.

(ii) It is estimated that in the month of April 07 350 units will be produced. Estimate total cost for production of 350 units.

(iii) Calculate co-efficient of determination.

(iv) Calculate standard error.

OR

1. (a) What is optimum solution ? How would you determine it under Linear programming ? **(5)**

(b) Role of constraints in linear programming. **(5)**

(c) Geeta Company wants to determine optimum product mix to generate maximum profit. But this company having some constraints. You are provided the following information of two products to give advice, that how many units of each product should be produced to achieve desired goal.

Company manufactures two products Gama & Beta. Total available hours are 2,700. Two special equipments are used to produce these products. Consumption of hours and other information are as follows : **(10)**

Products \ Equipment	A (Hrs.)	B (Hrs.)	Selling price per unit	Variable cost per unit
Gama	3	6	25	18
Beta	6	5	28	22

2. (a) "The difference of revised standard and actual is known planning variance while difference between original standard and revised standard is known as operating variance." Do you agree with this statement ? Explain your answer with illustration. **(5)**

(b) From the following information prepare reconciliation statement showing reasons for difference between actual and expected profit. **(15)**

Particulars	**Expected Units 80,000**	**Actual Units 70,000**
	Rs.	**Rs.**
Sales	64,00,000	58,80,000
Direct Material Cost	25,60,000	25,20,000
Direct Labour Cost	8,00,000	7,56,000
Variable overhead	12,80,000	12,60,000
Fixed overhead	3,20,000	3,36,000

Other Information :

Particulars	**Expected**	**Actual**
Consumption of Raw material	4 kgs	4 kgs
Material cost per kg	Rs. 8	Rs. 9
Labour hours per unit	5	4.50
Labour cost per hour	Rs. 2	Rs. 2.40
Variable expenses per Labour hour	Rs. 3.20	Rs. 4.00
Per unit fixed cost	Rs. 4	Rs. 4.80

OR

2. Due to price rise in all behavioural costs, to maintain its profit level Philips company had increased its selling price by 25% in the year 06/07 as compared to previous year 05/06. This price rise in selling price is the result of increase in variable cost by 20% and fixed cost by 15%. In spite of increase in selling price the profit for the year 06/07 was Rs. 9.5 as compared to profit of Rs. 27.5 of previous year 05/06. **(20)**

Other additional information was as follows :

Particulars	**2005/06**	**2006/07**
	(Rs. in Crores)	
Sales	300	324
Variable cost	250	287.50
Fixed Cost	22.5	27

You are asked to compute and analyse all relevant variances which have influence on reduction in profit.

3. (a) Explain Skimming Pricing Policy and Penetration pricing policy in the context of new product. **(8)**

(b) Discuss about different factors which are essential to consider before determining the selling price. Which parties are concerned with this decision and how they are influencing to this decision. **(12)**

OR

3. Anish Company Limited is contemplating to introduce new product in the market. The following estimates are provided to you. **(20)**

(a)	Investments :			**Rs. (Lakhs)**
	(i)	Fixed Assets :	Land and Building	50
			Plant Machine	60
			Furniture	05
			Others	05
	(ii)	Current Assets :	Inventory	25
			Receivables	25
			Cash / Bank	10
(b)	Operational costs :		Fixed	145
			Variable	155
			Semi Variable	50

(c) Corporate tax rate : 35%.

(d) Number of units to be sold : 50,000.

(e) Profit to be earned : 40% on capital employed after tax.

The Competitor of the company is selling same product for Rs. 910 per unit. Do you think that your price will be less than price of competitor ? What will be per unit profit ?

4. (a) Distinguish between break-even point and curvilinear break-even point. **(8)**

(b) Bunty company has provided the following accounting information to you : **(12)**

Year	**Cost**	**Profit**
05/06	4,50,000	50,000
06/07	5,30,000	70,000

You are asked to Calculate :

(i) Profit volume ratio.

(ii) Fixed cost.

(iii) Break-Even Point.

(iv) Margin of Safety for 06/07.

(v) New Break-Even Point when Fixed cost is increased by 25%.

(vi) Amount of profit when sales is Rs. 8,00,000 and fixed cost is increased by 25%.

(vii) What will be margin of safety in 06/07 when fixed cost is increased by 25%.

(viii) Sales to be made to earn same amount of profit in 06/07 when variable cost is increased by 10%.

OR

4. (a) Robert Anthony said "Responsibility accounting is that type of management accounting that collects and reports both planned and actual accounting information in terms of responsibility centres." **(12)**

To establish authenticity of this definition explain

(i) Features of responsibility accounting.

(ii) Different responsibility centres in brief.

(b) Write short note on "Transfer Pricing". **(08)**

5. Attempt any **two** : **(20)**

(a) Explain various criteria of measuring growth for business enterprises.

(b) Distinguish between Management Accounting and Strategic Management Accounting.

(c) Write a note on Accounting Analysis of Business Sickness.

(d) Explain the concept of return on investment as technique to measure performance of business.